

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 456/2015-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. novembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], t. č. [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného advokátom Mgr. Dávidom Štefankom, Kutlíkova 17, Bratislava, vo veci namietaného porušenia svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Nitra sp. zn. 33 Tp 107/2015 z 26. júna 2015 a uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4 Tpo 52/2015 zo 6. júla 2015 a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. augusta

2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], t. č. [REDAKOVANÉ]
[REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 33 Tp 107/2015 z 26. júna 2015 a uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Tpo 52/2015 zo 6. júla 2015.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je na základe uznesenia vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, národnej jednotky finančnej polície, expozitúry Západ v Nitre spoločne s viacerými ďalšími osobami trestne stíhaný, a to pre obzvlášť závažný zločin poisťovacieho podvodu podľa § 223 ods. 1 a 3 písm. c) a ods. 5 písm. a) Trestného zákona s použitím § 138 písm. b) a i) Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť na tam uvedenom skutkovom základe. Sťažovateľ bol spolu s ďalšími obvinenými vzatý do väzby uznesením okresného súdu zo 16. mája 2014 s tým, že lehota väzby začala plynúť 13. mája 2014, pričom sťažovateľ bol vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku.

3. Dňa 10. júna 2015 podal Krajský prokurátor v Nitre na okresnom súde návrh na predĺženie lehoty trvania väzby do 13. decembra 2015. Poukázal pritom na rozšírenie obvinenia, kde ide o rozsiahly poisťovací podvod, ktorý mal byť po dlhšiu dobu páchaný organizovanou skupinou, a zdôraznil, že prepustením sťažovateľa (ako aj ostatných obvinených) na slobodu by bolo zmarené dosiahnutie účelu trestného konania, pretože dôvody väzby nepominuli.

4. Sudkyňa pre prípravné konanie okresného súdu napadnutým uznesením rozhodla podľa § 76 ods. 3 Trestného poriadku tak, že lehotu trvania väzby sťažovateľa (a ostatných obvinených) predĺžila do 13. novembra 2015, keďže dôvody väzby naďalej trvajú. Sťažovateľ podal proti tomuto uzneseniu sťažnosť, o ktorej krajský súd rozhodol

na neverejnom zasadnutí napadnutým uznesením tak, že sťažnosť sťažovateľa (ako aj ostatných obvinených) zamietol.

5. Sťažovateľ v sťažnosti doručenej ústavnému súdu namieta porušenie svojich označených práv vo viacerých rovinách a argumentuje:

„V súčasnom štádiu trestného konania, nie sú splnené v žiadnom prípade podmienky na predĺženie väzby až do 13.11.2005. U obvineného nie sú preukázané žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali trvanie dôvodov väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a), b), c) Trestného poriadku, preto máme za to, že väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. a), b), c) Trestného poriadku už nie je žiadnym spôsobom daný. Názor súdu prezentovaný vo vzťahu k trvaniu dôvodov väzby je len všeobecným a ničím nepodloženým tvrdením...

Ďalšou dôležitou skutočnosťou je fakt, že ani okresný súd a ani krajský súd sa absolútne nezoberali a podrobne neskúmali či pretrvávajú dôvody väzby, pričom sa mali každým obvineným zaoberať individuálne. Jednoduché konštatovanie, že u všetkých obvinených pretrvávajú dôvody väzby bez toho, aby odôvodnili z akých dôkazov a skutočností vychádzali je ústavne neakceptovateľné...

V súčasnosti bolo vykonaných 99% dôkazov, ktoré boli zadokumentované, a preto nie je možné, aby obvinený akýmkoľvek spôsobom mohol mariť alebo sťažovať vyšetrenie...

Právnemu zástupcovi obvineného bolo 25.6.2015 doručené upovedomenie vyšetrovateľa o nariadení termínu preštudovania vyšetrovacieho spisu plánované v týždni končiacom 21.8.2015. Po tomto dátume nie sú plánované žiadne vyšetrovacie úkony, ktoré by mohol obvinený zmariť. Z tohto dôvodu považujeme predĺženie lehoty väzby do 13.11.2015 za protizákonné a porušujúce práva sťažovateľa...

Od začiatku konania neexistuje dôvodná obava, či dôkazy odôvodňujúce, že obvinený ujde a bude sa skrývať, aby sa vyhol trestnému stíhaniu. Obvinený má svoju rodinu, zázemie, dlhoročnú priateľku a neplánuje opustiť svoje trvalé bydlisko...

Napadnuté uznesenie krajského súdu ako aj okresného súdu je poznačené arbitrárnosťou, nie je dostatočným spôsobom odôvodnené. V tomto je len stroho

konštatované, že dôvody väzby trvajú u sťažovateľa naďalej. Nie je však zrejmé, na základe akých myšlienkových postupov k tomuto sťažnostný súd dospel...

Predmetom posúdenia ústavného súdu by mala byť v podstate otázka, či krajský súd pri preskúmaní a rozhodnutí postupoval v súlade s požiadavkami kladenými na rozhodovanie o zákonnosti väzby, to znamená, či rešpektoval sťažovateľovo právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd rozhodol o zákonnosti väzby.“

6. Následne sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti rozsiahlo cituje relevantnú judikatúru ústavného súdu, ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) týkajúcu sa väzobných vecí, a v petite sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd túto prijal na ďalšie konanie a nálezom rozhodol tak, že

(i) krajský súd napadnutým uznesením porušil jeho základné právo na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a právo na slobodu podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 a 4 dohovoru. Súčasne žiada, aby ústavný súd zrušil uznesenie krajského súdu,

(ii) okresný súd napadnutým uznesením porušil jeho základné právo na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a právo na slobodu podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 a 4 dohovoru. Súčasne žiada, aby ústavný súd zrušil uznesenie okresného súdu,

(iii) prikáže okresnému súdu, aby sťažovateľa prepustil neodkladne z väzby na slobodu,

(iv) prizná mu náhradu trov konania v sume 355,72 €.

II.

7. Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom: „... zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní“.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanovením odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

8. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 dohovoru uznesením okresného súdu o predĺžení lehoty trvania väzby

Vzhľadom na princíp subsidiarity vyjadrený v čl. 127 ústavy („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) je vylúčená právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o sťažovateľom uplatnených námietkach vo vzťahu k uzneseniu okresného súdu o predĺžení lehoty trvania väzby, pretože sa ochrany svojich práv mohol domáhať a aj sa domáhal podaním sťažnosti podľa § 185 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku. Ústavný súd z tohto dôvodu sťažnosť v tej časti, ktorá smeruje proti uzneseniu okresného súdu, odmietol pre nedostatok svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde.

10. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 dohovoru uznesením krajského súdu

o zamietnutí sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu o predĺžení lehoty trvania väzby

Sťažovateľ vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu namieta absenciu dôvodov na trvanie a predĺženie jeho preventívnej, kolúznei a útekovej väzby do 13. novembra 2015, poukazuje na stav a vývoj dokazovania v prípravnom konaní a napokon navrhuje, aby ústavný súd rozhodol o porušení jeho označených práv.

11. Pokiaľ ide o tvrdený zásah do označených práv uznesením krajského súdu, ústavný súd uvádza, že právo na osobnú slobodu garantované ústavou, ako aj dohovorom zaujíma v hierarchii základných práv a slobôd (ľudských práv a základných slobôd) popredné miesto. Pod osobnou slobodou sa rozumie voľný, ničím neobmedzený pohyb človeka, ktorý sa môže podľa vlastného rozhodnutia zdržiavať na určitom mieste alebo slobodne z tohto miesta odísť (III. ÚS 204/02). Každé pozbavenie osobnej slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivec pozbavený osobnej slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (I. ÚS 165/02, ale aj II. ÚS 55/98, I. ÚS 177/03, III. ÚS 7/00, I. ÚS 115/07). Z uvedenej zásady vyplýva, že porušenie zákona v prípade rozhodovania o väzbe zakladá zároveň aj porušenie čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ako aj čl. 5 dohovoru.

12. Väzba je najzávažnejším zásahom do osobnej slobody a do práv obvineného. Keďže ide o najzávažnejší zásah, vyžaduje po celý čas súdnu kontrolu jej ústavnosti a zákonnosti (III. ÚS 26/01). Je výsostným právom ale aj povinnosťou všeobecného súdu dbať o to, aby doba väzby obvineného neprekročila nevyhnutnú hranicu. Na tento účel musí všeobecný súd skúmať všetky okolnosti spôsobilé vyvrátiť alebo potvrdiť existenciu skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho so zreteľom na prezumpciu neviny výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o žiadostiach obvineného o prepustenie na slobodu (Toth c. Rakúsko z 12. 12. 1991).

13. Ústavný súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach zdôraznil, že jeho právomoc na rozhodovanie vo väzobných veciach predpokladá výlučne skúmanie toho, či sa v konaní pred väzobnými súdmi dodržali ústavno-procesné princípy takého obmedzenia osobnej slobody, akým je väzba obvineného (II. ÚS 76/02, IV. ÚS 83/03, IV. ÚS 171/03). Vychádzajúc z týchto základných princípov ústavný súd posúdil sťažnosť sťažovateľa.

14. Ústavný súd sa oboznámil s napadnutým uznesením okresného súdu, sťažnosťou sťažovateľa, ako aj s napadnutým uznesením krajského súdu. V jeho písomnom vyhotovení tento najskôr rekapituloval dôvody uznesenia okresného súdu, dôvody sťažnosti sťažovateľa ako aj ostatných obvinených, aby na vlastné odôvodnenie v podstatnom uviedol:

„Nadriadený súd v rámci svojej prieskumnej činnosti zistil, že súd prvého stupňa napadnutým uznesením predĺžil lehotu trvania väzby u všetkých štyroch obvinených do 13.11.2015 zákonu zodpovedajúcim spôsobom a zisteným skutočnostiam a okolnostiam aj opodstatnene.

Aj nadriadený súd mal za nepochybne u obvinených zistenú existenciu a pretrvávanie formálnych a materiálnych podmienok väzby, ako aj splnenie materiálnej podmienky spočívajúcej jednak v existencii hrozby, že prepustením obvinených na slobodu hrozí zmarenie alebo podstatné sťaženie dosiahnutia účelu trestného konania, jednak v stave, v dôsledku ktorého pre obťažnosť veci zo závažných dôvodov, nebolo možné prípravné konanie v predĺženej lehote do 13.07.2015 skončiť.

Nadriadený súd dospel tiež k záveru, že prokurátorom navrhované a súdom prvého stupňa akceptované avšak časovo dôvodne korigované (o mesiac skrátené oproti požadovanej lehote prokurátorom) predĺženie lehoty trvania väzby u obvinených v prípravnom konaní do 13.11.2015 je primerané, a to vzhľadom na charakter vyšetrovacích úkonov, ako aj úkonov a rozhodnutí prokurátora, ktoré majú byť týmito orgánmi v prejednávanej veci ešte do skončenia prípravného konania vykonané.

Skutočnosti, okolnosti a úvahy (vrátane právnych) obsiahnuté v odôvodnení napadnutého uznesenia nepovažuje nadriadený súd za potrebné doplniť a spresniť v žiadnom smere, nakoľko súd prvého stupňa veľmi podrobne (zaoberajúc sa pritom aj

namietanými skutočnosťami zo strany jednotlivých obvinených a ich obhajcov vo vzťahu k nedôvodnosti návrhu prokurátora na predĺženie lehoty trvania väzby), no pritom jasne a vecne poukázal na všetky relevantné skutočnosti, ktorými sa riadil pri rozhodovaní o predmetnom návrhu..., ktoré právne úvahy ako správne si nadriadený súd plne osvojil, a preto na ne len v podrobnostiach odkazuje...

Vychádzajúc z okolností prípadu a faktov, zistených ohľadne osôb obvinených, na ktoré bolo podrobne poukazované už v predchádzajúcich rozhodnutiach súdov, ktorými bolo rozhodované o ich väzbe v prípravnom konaní, k zmene ktorých nedošlo, nadriadený súd zistil, že nemožno akceptovať sťažnostné námietky obvinených.

V súhrne ich námietky obsahovo vyjadrovali všeobecný nesúhlas s napadnutým uznesením a s návrhom krajského prokurátora na predĺženie lehoty trvania väzby. Pokiaľ ich námietky smerovali voči úkonom, ktorých nutnosť vykonania uvádzal prokurátor, je potrebné uviesť, že danú vec možno považovať za značne rozsiahlu – doposiaľ má vyšetrovací spis dvadsaťsedem zväzkov a viac ako deväťtisíc strán, s prihliadnutím na počet obvinených, počet dielčích skutkov a tiež aj s prihliadnutím na to, akým spôsobom a kým (prioritne tým, že sa malo jednať o organizovanú skupinu) mali byť spáchané.

Pretože sa súd prvého stupňa dôsledne a správne vysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie a správne zistil, že na predĺženie lehoty trvania väzby u obvinených sú splnené všetky zákonné podmienky a predpoklady, nadriadený súd nezistiac žiadne dôvody na zmenu napadnutého rozhodnutia, ktoré by boli na prospech obvinených, ich sťažnosti ako nedôvodné zamietol.“

Keďže si krajský súd ako súd sťažnostný plne osvojil závery okresného súdu, ústavný súd považoval za nutné, oboznámiť sa aj s dôvodmi napadnutého uznesenia okresného súdu, ktoré sa týkali všeobecne trestnej veci a osobitne aj osoby sťažovateľa.

Okresný súd v tomto smere na odôvodnenie uznesenia v podstatnom uviedol:

„Obťažnosť spočíva nielen v zložitosti, komplikovanosti a tým aj časovej náročnosti náležitého zistenia skutkového stavu veci v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie, ale totiž v počte obvinených, následnej realizácii ich procesných práv a počtu čiastkových útokov

(škodových poistných udalostí), ktoré vo svojom súhrne tvoria jeden pokračovací obzvlášť závažný zločin. Obvinenie bolo vznesené siedmym obvineným, z ktorých štyria sú vo väzbe, ostatní sú toho času stíhaní na slobode. Rozsah spisového materiálu dosiahol ku dňu rozhodovania sudcu pre prípravné konanie takmer 9.500 strán a vzhľadom na ďalšie plánované úkony smerujúce k objasneniu vyšetrovanej trestnej činnosti (ďalšie výsluchy svedkov a znalecké posudky) je dôvodné predpokladať, že rozsah spisového materiálu ešte narastie. Vyšetrovateľ pre zabezpečenie plynulého priebehu konania nariadil úkony takmer na každý pracovný deň, vypočul obvinených (z toho niektorých aj opakovane), vypočul viac ako 130 svedkov (z toho niektorých aj opakovane na účely doplnenia výpovede, alebo odstraňovania rozporov vzniknutých v priebehu objasňovania vyšetrovanej trestnej činnosti), bez meškania zabezpečil vo veci vykonanie dôkazov znaleckým skúmaním na účely zodpovedania odborných otázok (na zodpovedanie ktorých vyšetrovateľ nie je oprávnený) a bez zbytočného odkladu priebežne a plynule, systematicky zabezpečoval vykonávanie jednotlivých dôkazov... Ani počas tohto obdobia sa však vyšetrovateľovi nepodarilo vykonať a ukončiť vo veci nariadené dokazovanie, pretože napriek preukázateľnej snahe a množstvu vykonaných dôkazov, výsledky vyšetrovania celkom prirodzene nie vždy a automaticky závisia len na jeho aktivite a vykonaných úkonoch, ale sú podmienené aj spoluprácou a súčinnosťou iných orgánov, v danom prípade aj od znalcov a znaleckých ústavov... V priebehu vyšetrovania vyšetrovateľ tiež zabezpečoval niekoľko stoviek listinných dôkazov.

V tejto súvislosti súd konštatuje, že vyšetrovateľovi nie je možné pričítať žiadne prietahy v konaní, ani zavinené ani nezavinené.

... nemožno vylúčiť ani potrebu vykonania ďalšieho dokazovania, keďže majú právo predniesť návrhy na doplnenie dokazovania a v prípade podania takých návrhov niektorým z obvinených bude povinnosťou vyšetrovateľa sa nimi zaoberať a náležite o nich rozhodnúť... do 13.11.2015 súd predpokladá, že orgány činné v trestnom konaní budú mať dostatok času nielen na zažurnalizovanie rozsiahleho spisového materiálu po jeho preštudovaní, ale aj na preskúmanie vyšetrovacieho spisu prokurátorom na účely rozhodnutia o ďalšom postupe...

Z konania obvinených ako aj z dôkazov zabezpečených v rámci vyšetrovania je nielen stále daná dôvodná obava, ale táto sa aj zosilňuje, že by pôsobili na svedkov alebo inak

marili objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, nakoľko tieto skutočnosti vystali konkrétne z vyhotovených odposluchov, kde pri komunikácii medzi jednotlivými obvinenými prichádzalo k podávaniu pokynov a usmernení týkajúcich sa obsahu výpovedí určitých konkrétnych (okresný súd v citácii bližšie nešpecifikoval, pravdepodobne pisárska chyba, pozn.), čím súd už skôr odôvodňoval zistenie a pretrvávajúce dôvody kolúznej väzby... pomocou informačno-technických prostriedkov súd zistil, že (obvinení) boli v úzkom vzťahu, pravidelne spolu komunikovali a mali sa podieľať jednotlivo na činnosti, spáchanie ktorej im je kladené za vinu, pričom sa mali vzájomne usmerňovať, dohovárať, dohadovať a určovať svoj následný postup, a to nielen vzájomne voči sebe, ale aj voči iným spoluobvineným či svedkom v tejto trestnej veci...

Obava z pokračovania v trestnej činnosti je stále zachovaná u všetkých obvinených, kde súd znovu zdôrazňuje nemenné skutočnosti, a to dĺžka času, po ktorú malo dochádzať k páchaniu trestného činu, spôsob, akým mal byť tento vykonávaný jednotlivými čiastkovými útokmi, premyslenosťou a prepracovanosťou systému so zámerom zabezpečiť úspešnosť dosiahnutia sledovaných cieľov – získanie finančných prostriedkov vo veľkom rozsahu, pričom je súčasne možné navyše konštatovať, že obvinení sú toho času stíhaní aj pre ich iné trestné činy...

Pokiaľ ide o dôvod útekovej väzby (vo vzťahu k sťažovateľovi, pozn.), súd aj naďalej považuje za odôvodnenú obavu, že by sa skrýval, ušiel alebo inak vyhýbal úkonom trestného konania, nielen s poukazom na vysoký trest, ktorý mu hrozí, ale aj s poukazom na jeho správanie, zadokumentované v spise z legálne získaných odposluchov, kedy súd zistil, že u obvineného už dlhší čas pretrvával strach z odhalenia a tento bol pripravený ihneď si zbaliť základné a nevyhnutné veci, inštruovať spoluobvinenú a ďalšie osoby ohľadne ukrytia dôkazov – stôp, a odísť na presne nezistené miesto mimo mesta ■■■■■, pričom na zotrvaní na takto neznámom mieste mal mať aj podľa vyjadrení svedkov dostatok finančných prostriedkov.“

15. K takémuto odôvodneniu napadnutého uznesenia krajského súdu v spojení s odôvodnením uznesenia okresného súdu, ktoré si krajský súd plne osvojil, považuje ústavný súd za potrebné iba stručne uviesť, že ústavnému súdu neprislúcha, aby v rámci

konania o ústavnej sťažnosti posudzoval či dokonca skúmal existenciu dôvodov väzby sťažovateľa a splnenie zákonných podmienok jej predĺženia. To prislúcha zásadne všeobecným súdom. Ako už ústavný súd uviedol, v rámci konania o sťažnostiach vo väzobných veciach skúma, či sa v konaní pred väzobnými súdmi dodržali ústavno-procesné princípy obmedzenia osobnej slobody obvineného väzbou. Jedným z týchto princípov je aj zákonnosť dôvodov na vzatie obvineného do väzby, jeho držanie v nej, ako aj jej prípadné predĺženie.

16. Podľa § 76 ods. 2 a 3 druhej a tretej vety Trestného poriadku základná lehota väzby v prípravnom konaní je sedem mesiacov; prokurátor je povinný prepustiť obvineného na slobodu najneskôr v posledný deň tejto lehoty, ak nepodá najmenej dvadsať pracovných dní pred jej uplynutím... sudcovi pre prípravné konanie návrh na predĺženie tejto lehoty... Predĺžiť lehotu väzby možno len vtedy, ak návrh podľa odseku 2 bol podaný včas a ak nebolo možné pre obťažnosť veci alebo z iných závažných dôvodov trestné stíhanie skončiť a prepustením obvineného na slobodu hrozí, že bude zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania. Predĺženie lehoty väzby môže trvať až sedem mesiacov, lehota väzby v prípravnom konaní však nesmie presiahnuť dĺžku podľa odseku 7.

17. Pri rozhodovaní o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty trvania väzby takto krajský súd rozhodujúci o sťažnostiach proti uzneseniu okresnému súdu v napadnutom uznesení skúmal, (i) či v porovnaní so stavom, ktorý bol v trestnej veci sťažovateľa v čase jeho skorších rozhodnutí, trvajú zákonné dôvody väzby aj v čase jeho aktuálneho rozhodovania, (ii) či je naplnená zákonná podmienka obťažnosti veci ako prekážka skončenia trestného stíhania a (iii) či prepustenie sťažovateľa spolu s ďalšími obvinenými na slobodu môže viesť k zmareniu alebo podstatnému sťaženiu dosiahnutia účelu trestného stíhania. Kladné odpovede na všetky nastolené otázky viedli krajský súd k zamietnutiu sťažnosti sťažovateľa aj ostatných spoluobvinených proti uzneseniu sudkyne pre prípravné konanie o predĺžení lehoty trvania väzby o štyri mesiace. Reakcia krajského súdu na zákonné predpoklady predĺženia lehoty trvania väzby a na sťažnostné dôvody sa síce môže javiť ako stručná, zároveň je však jasná, zrozumiteľná a presvedčivá. Nemožno

opomenúť ani skutočnosť, že argumentácia krajského súdu nadväzuje a odkazuje na dôvody uznesenia okresného súdu vo väzobnej veci sťažovateľa, ktoré si krajský súd plne osvojil. Ústavný súd v tomto smere uvádza, že odôvodnenie uznesenia sťažnostného súdu odkazujúce na predchádzajúce rozhodnutia v tej istej veci možno považovať síce za krajnú, no ešte stále ústavnoprávne akceptovateľnú alternatívu odôvodnenia (napr. IV. ÚS 41/08, II. ÚS 293/2010, I. ÚS 42/2012).

18. Vo vzťahu k dôvodom kolúzne, preventívnej a útekovej väzby krajský súd osvojením si dôvodov uznesenia okresného súdu o predĺžení lehoty trvania väzby poukázal na konkrétne skutočnosti, z ktorých vyplýva dôvodná obava, že by sa takéhoto konania mohol sťažovateľ reálne dopustiť aj v prípade jeho prepustenia na slobodu. V tomto smere zvýraznil aj charakter trestného stíhania, kde ide o mnoho skutkov v rámci pokračovacej trestnej činnosti. Pokiaľ ide o splnenie zákonných predpokladov predĺženia lehoty väzby, tieto vzhliadol krajský súd v rozsahu stíhanej trestnej činnosti (počet stíhaných osôb, množstvo čiastkových útokov, rozsah spisu) a z toho vyplývajúcej nemožnosti jeho dovtedajšieho skončenia. Úvahy krajského súdu v spojení s úvahami okresného súdu, a to po skutkovej, ako aj právnej stránke, hodnotí ústavný súd ako rozumne odôvodnené, konzistentné a preskúmateľné.

19. Ako už ústavný súd uviedol, pre nedostatok ústavnej a zákonnej právomoci mu neprislúcha skúmať danosť zákonných dôvodov predĺženia lehoty trvania väzby u sťažovateľa ani dopĺňať, rozvíjať či inak „vylepšovať“ odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu. Úlohou ústavného súdu je iba posúdiť ústavnú konformitu takéhoto uznesenia. V tomto smere ústavný súd konštatuje, že uznesenie krajského súdu spĺňa zákonné požiadavky na odôvodnenie uznesenia [§ 176 ods. 2 v spojení s § 76 ods. 3 a § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku] a podľa ústavného súdu je z hľadiska individualizácie konkrétnych skutočností zakladajúcich dôvod predĺženia lehoty trvania väzby sťažovateľa aj s ohľadom na doterajšiu judikatúru ústavného súdu ústavne konformné a akceptovateľné.

20. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom, prípadne rozhodnutím súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 426/08).

21. Uznesenie krajského súdu nevykazuje znaky arbitrárnosti či svojvôle konajúceho súdu, krajský súd v sťažnosťou napadnutom uznesení konal a preskúmal rozhodnutie okresného súdu v rozsahu potrebnom na rozhodnutie o sťažnosti sťažovateľa aj ostatných obvinených a vzhľadom na to, že dospel k riadne odôvodnenému záveru o danosti dôvodov kolúznej, preventívnej a útekovej väzby u sťažovateľa a splnení zákonných podmienok jej predĺženia, tieto sťažnosti zamietol. Vychádzajúc z uvedených skutočností podľa záveru ústavného súdu napadnuté uznesenie krajského súdu nemohlo zasiahnuť do označených práv sťažovateľa, a preto v tejto časti bola sťažnosť odmietnutá pre zjavnú neopodstatnenosť.

22. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celosti už pri jej predbežnom prerokovaní sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľa (zrušenie uznesenia okresného súdu a uznesenia krajského súdu, príkaz na prepustenie sťažovateľa z väzby na slobodu, náhrada trov konania) nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. novembra 2015